

СВІТОВИЙ ДОСВІД ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

<https://doi.org/10.26565/1992-2337-2026-1-18>
УДК 321.7

Древаль Юрій Дмитрович,

доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри менеджменту та публічного врядування
Національного університету водного господарства та природокористування,
вулиця Соборна, 11, м. Рівне, 33000, Україна
e-mail: drevaly@ukr.net <https://orcid.org/0000-0002-7347-9433>

Карамішев Дмитро Васильович,

доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри публічної політики
навчально-наукового інституту “Інститут державного управління”
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
e-mail: dvk1vip@gmail.com <https://orcid.org/0000-0003-1617-3240>

ГЛИБИННІ ПРИЧИНИ ТА СПОНУКАЛЬНІ ЧИННИКИ ВІДЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДНЯ ДЕМОКРАТІЇ

Анотація. Предметом аналізу визначено з’ясування глибинних причин та спонукальних чинників відзначення Міжнародного дня демократії. Актуальність зазначеної проблематики першочергово полягає в тому, що демократизація політичних інститутів має базуватися на належній освіченості та активній участі громадян. Відтак важлива увага має приділятися підготовці та проведенню заходів з питань громадянської та правової освіти, у даному разі – якраз Міжнародного дня демократії. Державні службовці та посадові особи органів місцевого самоврядування також мають брати активну участь у цьому процесі, адже відданість демократичним принципам взагалі є вихідною умовою для виконання посадових обов’язків у сфері публічного управління. Дійсно, демократія насамперед позначає систему, де представники народу (державні службовці) здійснюють владу в інтересах народу, відповідаючи перед ним, реалізуючи принципи народовладдя через представницьку, пряму або партисипаторну демократію.

Як цитувати: Древаль Ю. Д., Карамішев Д. В. Глибинні причини та спонукальні чинники відзначення міжнародного дня демократії. *Державне будівництво*. 2026. № 1 (39). С. 267–277. <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2026-1-18>

In cites: Dreval, Yu.D., Karamyshev, D.V (2026). Deep reasons and pushing factors for the celebration of the international day of democracy. *State Formation*, no. 1 (39), 267–277. <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2026-1-18> [in Ukrainian].

Проте відзначення цієї події доволі часто позначається надмірною формалізацією, а заходи обмежуються у кращому випадку двома-трьома днями, коли здебільшого формальною і поверхневою видається й інформація, що стосується демократії та відповідних процесів, що супроводжують розвиток суспільства.

У дослідженні аргументовано підтверджено та додатково доведено, що широка громадська участь у заходах з відзначення Міжнародного дня демократії має свідчити і про масове переконання в значущості демократичних інститутів та важливості боротьби за захист ідеалів демократії. Підтримка ж українцями демократичного вектору розвитку стає водночас і підтвердженням бажання жити в незалежній, демократичній, соціальній і правовій державі. Авторські пропозиції якраз і базуються на відмові від формалізму та заорганізованості у відзначенні даної події, що в кінцевому рахунку має сприяти реальному ствердженню демократичних принципів у практику державного врядування та в суспільні відносини в цілому. Стрижень наших пропозицій полягає у змістовній насиченості та певній часовій пролонгації таких заходів, які мають підвищувати обізнаність суспільства та проводитися на належному фаховому рівні з урахуванням різного рівня підготовленості аудиторії чи «споживачів інформації».

Ключові слова: *Демократія, Міжнародний день демократії, демократичні цінності (цінності демократії), громадянська освіта, правова освіта, принцип верховенства права.*

Постановка проблеми. Демократія – це суспільний і політичний феномен, який відноситься до основних і універсальних суспільних загальнолюдських цінностей. Дійсно, демократія – це не лише певний рівень державного владарювання з основою у народовладді, але водночас і цінність, що ґрунтується на повазі до прав людини та до реального забезпечення принципів верховенства права. Це також дієвість принципів, що забезпечують можливість кожному вільно висловлювати свою думку, брати участь у прийнятті рішень та впливати на життєдіяльність суспільства. Водночас доволі частими є спроби поставити під сумнів дієвість демократичних принципів, які начебто надають передумови для узурпації влади більшістю та взагалі не можуть бути реалізованими у повному обсязі. Все це свідчить про нагальну необхідність додаткового вивчення та популяризації принципів демократії, що потребує компетентних та водночас виважених підходів до проведення відповідних заходів. На рівні усієї світової спільноти – це Міжнародний(світовий) день демократії. Активну участь у відзначенні даної події мають брати і державні службовці та посадові особи органів місцевого самоврядування, адже відданість демократичним принципам взагалі є вихідною умовою для виконання посадових обов'язків у сфері публічного управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні акценти в дослідженні проблем демократії переміщуються від загальних категорій («народовладдя», «влада народу») до конкретних механізмів участі громадськості в управлінні державою (сутність та особливості демократичного врядування, реалізація концепту «демократії участі», вплив інститутів громадянського суспільства на публічне урядування та ін.). У ракурсі ж даного дослідження важливе значення має відводитися напруцюванню на тему громадянської освіти й освіченості громадян як запоруки стійкого демократичного врядування. Зокрема, Дж. Д'юї

(*John Dewey*) у праці «Демократія й освіта», яка слушно вважається піонерською у даному питанні і яка вже перевидавалася різними мовами декілька десятків разів, пропонує новий погляд на освіту, вважаючи її невід’ємною складовою реалізації демократичних принципів [2]. Зазначена концепція наводиться та розвивається і в сучасних напрацюваннях на тему демократичного врядування. Наприклад, Н. Вунч (*N. Wunsch*) та його співавтори не лише відзначають, що значна неоднорідність у розумінні громадянами демократії може використовуватися неліберальними політиками для відмови від демократичних цінностей, але і наголошують на тій обставині, що «тверда ліберально-демократична відданість може бути досягнута шляхом більш масштабних та цілеспрямованих інвестицій у громадянську освіту, особливо в новіших демократіях, але, з огляду на нещодавню крихкість демократій у всьому світі, також у контекстах, де демократичні цінності досі здавалися міцно закріпленими» [12]. У додаток до зазначеного, Т. Гесслер (*T. Gessler*) та той же Н. Вунч окрім іншого вказують на обопільну відповідальність еліт та громадян за подолання популізму [8; 12]. З іншого боку, як відзначає Дж.Д. Брайан (*J.D. Bryan*), громадяни все частіше концептуалізують демократію в неліберальних термінах, таких як наголос на необхідності підкорення владі, коли при владі перебуває їхня бажана політична партія тощо [4].

Виділення невирішених проблем. Водночас в сучасних дослідженнях на теми демократії проблема відзначення Міжнародного дня демократії згадується лише побічно, у зв’язку з аналізом політичної культури як основи демократичної консолідації та глобальних причин наростання політичного популізму. Вимагають додаткового аналізу і нові виклики та загрози, які приводять до «регресу демократії» (чи, у тлумаченні С. Гантінгтона/*Samuel P. Huntington*, який є автором теорії «хвиль демократизації», «відливом» чи відходом від досягнутого рівня демократичного врядування [7]). У даному разі якраз і має заслуговувати на додаткову увагу процес підготовки та відзначення Міжнародного дня демократії, у тому числі – участі в цьому процесі представників органів державної влади та місцевого самоврядування. Проте, що може вважатися одним з парадоксів у питаннях дослідження демократії, на сьогодні поки що відсутні спеціальні дослідження на тему відзначення цієї події.

Мета дослідження. Метою статті визначено обґрунтування глибинних причин відзначення Міжнародного дня демократії, а також формулювання пропозицій щодо відзначення цієї події державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування із залученням широкої громадськості в Україні.

Методологічна основа дослідження базується на комплексному підході, який поєднує змістовний аналіз критеріальних ознак демократії та прав людини. У дослідженні також використовується метод порівняльного аналізу, який дозволяє виявити спільні та відмінні риси стану демократичного врядування в різні часи та епохи. На основі застосування сценарного підходу видається можливим спрогнозувати особливості ствердження демократичних принципів залежно від різнобічних ситуацій суспільного розвитку.

Виклад основного матеріалу. Класичне тлумачення демократії, яке було наведене Авраамом Лінкольном в «Геттизберзькому зверненні» у далекому 1863 році, вказує: Це правління, яке належить народу, що здійснюється народом і слугує народу (текст цієї промови, яку виголосив тодішній 16-й Президент США, взагалі інколи називається «найвеличнішою в американській історії» [1]).

Вказівки на те, що «влада належить народу» і «слугує народу», доволі часто вживаються суто формально і використовуються з яскраво вираженою пропагандистською метою. Інша справа – «влада, що здійснюється народом». У такому разі вимагаються більш змістовні характеристики: не лише певних відсотків участі в виборах та делегування власної волі представникам, але і дієвості механізмів участі громадськості в управлінні державними справами. Все це зумовлює і необхідність засвоєння громадянами певного мінімального рівня базових знань щодо сутності врядування та відповідного рівня політичної культури.

У складних умовах сьогодення питання щодо ознайомлення громадян з базовими знаннями щодо сутності демократії набувають особливо важливого значення. Дійсно, сучасний світ перебуває у стані перманентних глобальних змін, які порушують усталені критерії цивілізаційного розвитку та торпедують розвиток публічного врядування на основі демократичних цінностей у багатьох країнах світу. Виразно спостерігається зростання політичного популізму, який підриває основи демократії засобом маніпулювання громадською думкою та спричинює зростання зневіри в можливості досягнення справжнього народовладдя. Першочергово такі процеси властиві «молодим демократіям». Проте все частіше спостерігається процес руйнування демократичних здобутків навіть в тих країнах, які традиційно вважалися оплотом демократії. Наприклад, заголовок щорічного дослідження «Індексу демократії» від групи Economist Intelligence Unit за 2024 рік має доволі промовисту назву – «Демократія не працює» (загалом результати 2024 року вказують на погіршення стану демократії: лише 37 країн покращили свої показники, в той час як 83 регресували, а 47 залишилися на тому самому рівні; дещо погіршилися показники і України, яка не змінила власного статусу «гібридної демократії» [3]). Власне і в США, за оцінкою Л. Даймонда (*Larry Diamond*), який слушно вважається одним з найбільш глибоких дослідників демократії в різних її проявах, загрози демократії «зараз є безпосередніми, серйозними та зростають з кожним днем» [6].

За таких умов важливе значення має відводитися відзначенню Міжнародного дня демократії (*International Day of Democracy*), який було започатковано у 2007 році і який припадає на 15 вересня (обрана дата пов'язана з 20-ю річницею проведення першої міжнародної конференції нових та відновлених демократій; відтак святкування було приурочене до підтримки, захисту та розвитку принципів демократії). Цей день насамперед покликаний нагадувати представникам публічної влади та всім зацікавленим особам, що демократія – це система цінностей, яка ґрунтується на повазі до прав людини, свободі слова, рівності перед законом та активній участі громадян у прийнятті рішень.

Відповідне рішення було закріплено в резолюції № 62/7 Генеральної асамблеї ООН, яке було ухвалене на 46-му пленарному засіданні цієї організації. У резолюції вказувалося, що демократія – це універсальна цінність, яка базується на вільному волевиявленні народів; і також підкреслювалося, що демократія, розвиток та повага всіх прав людини та основних свобод взаємопов'язані та взаємно підкріплюють один одного. У зв'язку з цим якраз і було ухвалено рішення щодо відзначення Міжнародного дня демократії. Державам-членам пропонувалося провести приурочені до цієї події заходи. Наголос насамперед ставився на тому, щоб парламентарії та організації громадянського суспільства отримали відповідні можливості брати участь у заходах з нагоди Міжнародного дня демократії та робити власний внесок у цю справу [10].

Загальна мета відзначення Міжнародного дня демократії полягає у сприянні створенню умов для повноцінного ствердження ключових демократичних принципів, а також привернення уваги всіх зацікавлених осіб до цінностей свободи слова та неухильного дотримання прав людини.

У зверненні Генерального секретаря ООН від 15.09.2025 року з нагоди відзначення Міжнародного дня демократії підкреслюється: «Міжнародний день демократії надає можливість оцінити стан демократії у світі. Демократія – це як процес, так і мета, і лише за повної участі та підтримки міжнародної спільноти, національних керівних органів, громадянського суспільства та окремих осіб ідеал демократії може стати реальністю, якою можуть користуватися всі, всюди». Особливо наголошується на тому, що свобода слова є основоположним правом людини, закріпленим у статті 19 Загальної декларації прав людини (ЗДПЛ), «але в усьому світі є уряди та ті, хто має владу, які знаходять багато способів перешкоджати їй» [5]. У зазначеній статті ЗДПЛ вказується: «Кожна людина має право на свободу переконань та їхнього вираження; це право включає свободу безперешкодно дотримуватися своїх поглядів, а також шукати, отримувати та поширювати інформацію та ідеї будь-якими засобами масової інформації та незалежно від державних кордонів» [11].

З метою відзначення Міжнародного дня демократії у багатьох країнах світу організовуються численні заходи, конференції та дискусії. До цієї знаменної події демократії долучаються представники урядів і політичних партій, громадських та комерційних організацій, а також активісти громадянського суспільства. На сайтах органів державної влади та освітніх установ подається інформація щодо сутності базових демократичних принципів, а також наголошується на важливості демократичного врядування як надійної основи забезпечення прав і свобод людини.

Все активніше до відзначення Міжнародного дня демократії долучаються й українці. Для України ця подія має особливо велике значення. І це стосується не лише того, що відповідно до конституційно-правових приписів Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава. Згадки про демократію у даному разі видаються скоріше як стратегічний напрям розвитку, а не як повноцінна реалізація демократичних принципів у політико-правових та суспільних відносинах. В умовах же протистояння російській агресії визначення

демократії як однієї з першооснов суспільно-політичних відносин має стати одним з найбільш важливих завдань збереження та розвитку Української Держави.

Активно долучаються до відзначення Міжнародного дня демократії й державні службовці та посадові особи органів місцевого самоврядування. Відданість демократичним принципам взагалі є вихідною умовою для виконання посадових обов'язків у сфері публічного управління. Дійсно, демократія насамперед позначає систему, де представники народу (державні службовці) здійснюють владу в інтересах народу, відповідаючи перед ним, реалізуючи принципи народовладдя через представницьку, пряму або партисипаторну демократію. Така система передбачає, що держава працює в руслі волі народу, а службовці служать громадянам, забезпечуючи їхні права та свободи. Відтак і зміст та спрямованість діяльності державного службовця першочергово визначаються пріоритетом прав і свобод людини і громадянина.

Власне й сукупність принципів, з дотриманням яких здійснюється державна служба, значною мірою базуються якраз на принципах демократизму та демократичного врядування (див., напр., ст. 4 Закону України «Про державну службу» та ст. 4 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»).

У зв'язку з відзначенням Міжнародного дня демократії на сайтах органів державної влади та місцевого самоврядування традиційно розміщується інформація, що має донести громадянам найбільш загальні відомості про сутність демократії та демократичного врядування. Все частіше проводяться й урочисті заходи та конференції, які мають сприяти поглибленому розумінню сутності демократії та демократичного врядування.

Проте відзначення цієї події доволі часто позначається надмірною формалізацією та компанійщиною. Заходи з відзначення Міжнародного дня демократії у кращому випадку обмежуються декількома днями, але ж демократія – це постійний процес вдосконалення державного владарювання та відстоювання прав і свобод людини. Здебільшого суто формальною видається й інформація на тему демократії, яка подається для відзначення цієї події. Наприклад, на сайті одного з державних органів лаконічні згадки про демократію доповнюються розлогим тлумаченням різновидів владарювання (які в середовищі науковців отримали влучну назву «демократія з прикметниками»). Відтак постає логічне питання стосовно мети відповідних заходів та змістовного наповнення такої інформації, яке окрім іншого стосується актуального освітянського питання: «навчати» чи «ознайомлювати»? В якості ж чи не найбільш важливої проблеми має бути визначення аудиторії, на яку спрямовується відповідний масив інформації (якщо це студенти-політологи, то цілком виправданим та навіть необхідним виглядає й акцентування уваги на «демократії з прикметниками», в іншому разі вимагається зовсім інший масив змістовної інформації щодо сутності демократії та демократичного владарювання).

Беззаперечним виглядає і те, що участь публічних службовців в організації відзначення Міжнародного дня демократії найперше має ґрунтуватися на належній професійній підготовці, що найперше вимагає адекватного змістовного наповнення програм усіх видів професійного навчання. При цьому слід

пам'ятати, що демократія – це не лише проведення відносно вільних і відкритих виборів, адже це лише один з процедурних актів реалізації демократичних цінностей. Це також і не лише інституції, адже для повноцінного ствердження демократичних принципів вимагаються й деякі інші механізми. «Демократія» також є неповною без акцентування уваги на повноцінному захистові прав і свобод людини. Дійсно, демократія нерозривно пов'язана з правами людини, свободою слова та активною участю громадян у прийнятті рішень.

Базовою ж у даному відношенні має бути категорія «цінність демократії» чи «демократія як цінність». Цінність демократії, у тлумаченні Амарт'я Сена (*Amartya Kumar Sen*), який вважається одним з найбільш знаних авторитетів у зазначеному дослідницькому напрямку, включає її невід'ємну важливість у житті людини, її інструментальну роль у формуванні політичних стимулів та її конструктивну функцію у формуванні цінностей (а також у розумінні сили та доцільності вимог потреб, прав та обов'язків). Як стверджує автор, універсальність демократичних цінностей полягає в наступному: «Тут є множинність чеснот, включаючи, по-перше, невід'ємну важливість політичної участі та свободи в житті людини; по-друге, інструментальну важливість політичних стимулів у забезпеченні відповідальності та підзвітності урядів; і по-третє, конструктивну роль демократії у формуванні цінностей та розумінні потреб, прав та обов'язків...» [9].

На основі зазначених аргументів і мають проводитися заходи з відзначення Міжнародного дня демократії. Природно, що змістовне насичення інформації щодо сутності демократії та реалізації принципів демократичного врядування має визначатися залежно від рівня та підготовленості адресатів: для публічних службовців – як політико-правової основи їхньої професійної діяльності, для споживачів управлінських послуг та «пересічних громадян» – як засобу громадянської освіти. Пригадаємо, до основних напрямів діяльності держави окрім іншого відносяться гуманітарна, культурно-духовна та інформаційна функції. І якраз державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування мають відповідно до власних повноважень забезпечувати належне виконання таких функцій.

Відповідним чином має коригуватися й інформаційне забезпечення підготовки та проведення Міжнародного дня демократії. При цьому бажано уникати загальних висловів на кшталт «демократія – це добре» чи «забезпечення прав і свобод людини – наш омріяний ідеал». Більше користі принесе акцентування уваги на складнощах впровадження демократичних принципів у поточну практику владарювання, від тих переваг, які надає чи може надати демократія кожній окремій людині, від важливості знань щодо власних прав і обов'язків окремими індивідами, від уміння вирізняти популізм від дійсно важливих державотворчих пропозицій.

Та чи не найбільш суттєвим «каменем спотикання» слід визнати часову обмеженість проведення таких заходів. Дійсно, разовою акцією навіть на рівні спрощеного тлумачення неможливо охопити широке коло важливих аспектів теорії та практики демократії. Очевидно, що разова акція на тему демократії не може не бути ні формальною, ні «помпезною». В якості ж виходу з такої «пато-

вої» ситуації доцільно поєднати заходи, що присвячуються Міжнародному дню демократії та Міжнародному дню захисту прав людини, який щороку відзначається 10 грудня (і який присвячується прийняттю Загальної декларації прав людини у 1948 році, що стала основою для міжнародних стандартів у сфері прав і свобод). Погодимося, обидва відзначення присвячуються нерозривно пов'язаним аспектам сучасного державотворення і владарювання. Відтак слушною мати бути і пропозиція стосовно поєднання заходів з відзначення даних подій (наприклад, упродовж вересня-початку грудня щотижнево звертаючи увагу на якийсь окремий аспект демократії та захисту прав людини).

Висновки. Публічне управління може вважатися демократичним лише у тому разі, якщо службовці виконуватимуть власні обов'язки свідомо і на належному професійному рівні, а процес надання публічних послуг буде відкритим і прозорим. Державне врядування може вважатися демократичним лише у тому разі, коли існуватиме реальний розподіл гілок влади на основі принципу стримувань і противаг, коли існуватиме дійсно незалежна судова система, коли забезпечуватиметься повноцінний захист прав і свобод людини, коли більшість громадян будуть усвідомлювати необхідність і важливість демократичних цінностей. Досягнення такого омріяного рівня державного владарювання вимагає й належної освіченості громадян, чому й присвячується відзначення Міжнародного дня демократії.

У дослідженні аргументовано підтверджено та додатково доведено, що широка громадська участь у заходах з відзначення Міжнародного дня демократії має свідчити і про масове переконання в значущості демократичних інститутів та важливості боротьби за захист ідеалів демократії в усьому світі. Підтримка ж українцями демократичного вектору розвитку водночас стає і підтвердженням бажання жити в «незалежній, демократичній, соціальній і правовій державі» (витяг з ст. 1 Конституції України). Авторські пропозиції якраз і базуються на відмові від формалізму та заорганізованості у відзначенні даної події, що в кінцевому рахунку має сприяти реальному ствердженню демократичних принципів у практику врядування та в суспільні відносини в цілому. Стрижень наших пропозицій полягає у змістовній насиченості та певній часовій пролонгації таких заходів, які мають проводитися на належному фаховому рівні та з урахуванням підготовленості аудиторії чи «споживачів інформації».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гончаренко Е. П. «Іноді лише кілька слів мають надзвичайну силу»: переклад та аналіз Геттизберзької промови Авраама Лінкольна. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. 2016. Вип. 24(2). С. 110–112. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2016_24\(2\)_34](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2016_24(2)_34)
2. Демократія й освіта. Д. Д'юї. Львів : Літопис, 2003. 294 с.
3. «Демократія не працює» – висновок з дослідження Economist Intelligence Unit за 2024 рік. URL: <https://opora.ua.org/other/demokratiya-ne-pracyuye-visnovok-z-doslidzhennya-economist-intelligence-unit-za-2024-rik-25645>
4. Bryan J. D. What kind of democracy do we all support? How partisan interest impacts a citizen's conceptualization of democracy. *Comparative Political Studies*. 2023. № 56(10). 1597–1627. <https://doi.org/10.1177/00104140231152784>

5. Democracy is powered by the will of the people – by their voices, their choices, and their participation [15.09.2025] / UN Secretary-General António Guterres: International Day of Democracy, 15 September, United Nations. URL: <https://www.un.org/en/observances/democracy-day>
6. Diamond Larry. The Crisis of Democracy Is Here. *Persuasion*. 2025. Feb 17. URL: <https://www.persuasion.community/p/the-crisis-of-democracy-is-here>
7. Huntington Samuel P. DEMOCRACY'S THIRD WAVE. *Journal of Democracy*. 1991. Vol.2. No.2. P. 12–34. <https://doi.org/10.1353/jod.1991.0016>
8. Gessler T. and Wunsch N. A new regime divide? Democratic backsliding, attitudes towards democracy and affective polarization. *European Journal of Political Research*. 2025. № 64: 1593–1617. <https://doi.org/10.1111/1475-6765.12751/>
9. Sen Amartya Kumar. Democracy as a Universal Value. *Journal of Democracy*. 1999. Vol. 10. N 3. P. 3–17. URL: <https://www.journalofdemocracy.org/articles/democracy-as-a-universal-value/>
10. Support by the United Nations system of the efforts of Governments to promote and consolidate new or restored democracies. Resolution adopted by the General Assembly on 8 November 2007. URL: <https://research.un.org/en/docs/ga/quick/regular/62>
11. Universal Declaration of Human Rights [10 December 1948]. URL: <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>
12. Wunsch N, Jacob MS, Derksen L. The Demand Side of Democratic Backsliding: How Divergent Understandings of Democracy Shape Political Choice. *British Journal of Political Science*. 2025. № 55. 39. <https://doi.org/10.1017/S0007123424000711>

Конфлікт інтересів: незважаючи на те, що обидва автори статті є членами редакційної колегії цього журналу, процес рецензування, прийняття рішення щодо публікації та редагування проводилися незалежно, без їх участі чи впливу. Рецензування, остаточне рішення ухвалювалося іншими членами редакційної колегії, які не є співавторами. Будь-які потенційні конфлікти інтересів були повністю усунені шляхом зовнішнього контролю процесу. **Автори заявляють, що конфлікту інтересів щодо публікації цього рукопису немає.**

Стаття надійшла до редакції 13.02.2026 р.

Стаття рекомендована до друку 15.03.2026 р.

Опубліковано 30.05.2026 р.

Dreval Yu. D.,

Doctor of Sciences in Public Administration; Full Professor, Professor of the Department of Management and Public Governance National University of Water and Environmental Engineering 11, Soborna Street, Rivne, 33000, Ukraine

e-mail: drevaly@ukr.net <https://orcid.org/0000-0002-7347-9433>

Karamyshev D. V.,

Doctor of Public Administration, Full Professor, Professor of the Department of Public Policy, Educational and Scientific Institute «Institute of Public Administration», V. N. Karazin Kharkiv National University,

4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine

e-mail: dvk1vip@gmail.com <https://orcid.org/0000-0003-1617-3240>

DEEP REASONS AND PUSHING FACTORS FOR THE CELEBRATION OF THE INTERNATIONAL DAY OF DEMOCRACY

Abstract. The subject of the analysis is the clarification of the underlying reasons and motivating factors for the celebration of the International Day of Democracy. The relevance of the above-mentioned issues primarily lies in the fact that the democratization of political institutions should be based on proper education and active participation of citizens. Therefore, important

attention should be paid to the preparation and holding of events on civic and legal education, in this case, the International Day of Democracy. Civil servants and officials of local governments should also take an active part in this process, because commitment to democratic principles is generally a prerequisite for the performance of official duties in the field of public administration. Indeed, democracy primarily denotes a system where representatives of the people (civil servants) exercise power in the interests of the people, answering to them, implementing the principles of democracy through representative, direct or participatory democracy. However, the celebration of this event is often marked by excessive formality, and events are limited to two or three days at best, when information regarding democracy and the relevant processes that accompany the development of society appears mostly formal and superficial.

The study substantiated and further proved that broad public participation in events marking the International Day of Democracy should also indicate a mass belief in the significance of democratic institutions and the importance of the struggle to protect the ideals of democracy. Support by Ukrainians for the democratic vector of development also becomes a confirmation of the desire to live in an independent, democratic, social and legal state. The author's proposals are based on the rejection of formalism and organization in the celebration of this event, which ultimately should contribute to the real affirmation of democratic principles in the practice of public governance and in public relations in general. The core of our proposals lies in the content richness and a certain time extension of such events, which should raise public awareness and be held at the appropriate professional level, taking into account the different levels of preparedness of the audience or "information consumers".

Keywords: *Democracy, International Day of Democracy, democratic values (values of democracy), civic education, legal education, principle of the rule of law.*

REFERENCES

1. Goncharenko E. P. "Sometimes Only a Few Words Have Extraordinary Power": Translation and Analysis of Abraham Lincoln's Gettysburg Address. *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: Philology*. 2016. Issue 24(2). P. 110-112. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2016_24\(2\)_34](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2016_24(2)_34) [in Ukraine].
2. Dewey D. Democracy and Education. Lviv: Litopys, 2003. 294 p. [in Ukraine].
3. "Democracy Does Not Work" – Conclusion from the Economist Intelligence Unit Study for 2024. URL: <https://oporaua.org/other/demokratiya-ne-pracyuye-visnovok-z-doslidzhennya-economist-intelligence-unit-za-2024-rik-25645> [in Ukraine].
4. Bryan, J.D. (2023) What kind of democracy do we all support? How partisan interest impacts a citizen's conceptualization of democracy. *Comparative Political Studies* 56(10), 1597–1627. <https://doi.org/10.1177/00104140231152784>
5. Democracy is powered by the will of the people - by their voices, their choices, and their participation [15.09.2025] / UN Secretary-General António Guterres: International Day of Democracy, 15 September, United Nations. URL: <https://www.un.org/en/observances/democracy-day>
6. Diamond, Larry. The Crisis of Democracy Is Here. *Persuasion*. 2025, Feb 17. URL: <https://www.persuasion.community/p/the-crisis-of-democracy-is-here>
7. Huntington, Samuel P. DEMOCRACY'S THIRD WAVE. *Journal of Democracy*. 1991. Vol.2. No.2. P. 12-34. 10.1353/jod.1991.0016
8. Gessler, T. and Wunsch, N. (2025), A new regime divide? Democratic backsliding, attitudes towards democracy and affective polarization. *European Journal of Political Research*, 64: 1593-1617. <https://doi.org/10.1111/1475-6765.12751/>
9. Sen, Amartya Kumar. Democracy as a Universal Value. *Journal of Democracy*. 1999. Vol. 10. N 3. P. 3-17. URL: <https://www.journalofdemocracy.org/articles/democracy-as-a-universal-value/>

10. Support by the United Nations system of the efforts of Governments to promote and consolidate new or restored democracies. Resolution adopted by the General Assembly on 8 November 2007. URL: <https://research.un.org/en/docs/ga/quick/regular/62>
11. Universal Declaration of Human Rights [10 December 1948]. URL: <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>
12. Wunsch N, Jacob MS, Derksen L. The Demand Side of Democratic Backsliding: How Divergent Understandings of Democracy Shape Political Choice. *British Journal of Political Science*. 2025;55: 39. <https://doi.org/10.1017/S0007123424000711>

Conflict of interest: *Although both authors of this article are members of the editorial board of this journal, the peer review process, the publication decision, and the editing were conducted independently, without his participation or influence. The peer review and the final decision were carried out by other members of the editorial board who are not co-authors. Any potential conflicts of interest were fully mitigated through external oversight of the process. The authors declare that there is no conflict of interest regarding the publication of this manuscript.*

The article was received by the editors 13.02.2026.

The article is recommended for printing 15.03.2026.

Published 30.05.2026.